

W tradycyjnych perskich miniaturach pojawiają się między innymi róże, irysy, tulipany, narcyzy i lilie. Rosną w ogrodach, zdobią brzegi ilustracji albo wypełniają tło scen, choć nie zawsze da się rozpoznać ich gatunek z pewnością.

Kwiaty, które można wypatrzyć

Perska miniatura nie jest atlasem botanicznym. Malarz mógł uprościć kształt płatków lub dobrać kolor tak, by pasował do całej kompozycji. Mimo to niektóre kwiaty mają cechy, które pomagają je rozpoznać.

- **Róża** ma zwykle pełny, zaokrąglony kwiat i pojawia się zarówno na krzewach, jak i w dekoracyjnych motywach.
- **Irys** wyróżnia się wydłużonymi liśćmi i charakterystycznym układem płatków. Bywa przedstawiany pojedynczo lub w grupie.
- **Tulipan** daje się czasem poznać po kielichowatym kształcie kwiatu osadzonego na prostej łodydze.
- **Narcyz** może mieć jasne płatki skupione wokół wyraźnego środka. W perskiej poezji bywa porównywany do oka ukochanej osoby.
- **Lilia** pojawia się jako kwiat o smukłej łodydze i dużych, rozchylonych płatkach.

W jednej ilustracji rozpoznanie bywa łatwe, w innej pozostaje domysłem. Jeśli kwiat ma trzy płatki i kolor, którego nie spotykamy w ogrodzie, nie musi to być odkrycie nowego gatunku. Być może malarz po prostu lubił ten kolor.

Gdzie rosną kwiaty na miniaturze?

Często otaczają bohaterów scen rozgrywających się w ogrodzie. Mogą wyrastać spomiędzy traw, wypełniać rabaty albo towarzyszyć drzewom i strumieniom. Takie szczegóły pomagają zbudować miejsce, w którym rozgrywa się opowieść.

Kwiaty zdobią też marginesy rękopisów oraz przedmioty przedstawione na ilustracjach, na przykład tkaniny. Wtedy bywają mniejsze i bardziej schematyczne niż rośliny na pierwszym planie. Warto obejrzeć całą stronę, a nie tylko scenę pośrodku.

Nie każda miniatura przedstawia ogród i nie każda zawiera te same rośliny. Wygląd ilustracji zależy między innymi od czasu jej powstania, miejsca i ręki artysty. Różnice widać choćby w sposobie malowania liści: od drobnych kresek po wyraźne, dekoracyjne kształty.

Róża, poezja i uważne patrzenie

Róża zajmuje ważne miejsce w perskiej tradycji literackiej. Często występuje obok słowika, a ich relacja pojawia się w poezji miłosnej. Znajomość tego motywu może wzbogacić oglądanie miniatury, zwłaszcza gdy ilustracja towarzyszy tekstowi.

Nie warto jednak zakładać, że każdy kwiat kryje jedno, zawsze takie samo znaczenie. Może być częścią opowieści, ozdobą albo sposobem pokazania pięknego ogrodu. Pomaga sprawdzenie, jaką scenę przedstawia obraz i z jakiego rękopisu pochodzi.

Przy oglądaniu zwróć uwagę na kształt kwiatu, liście i miejsce, w którym rośnie. Dopiero potem spróbuj nadać mu nazwę. Lupa może się przydać, ale odrobina cierpliwości też zrobi swoje.

Co jeszcze warto wiedzieć?

Czy każdą różę można rozpoznać?

Nie zawsze. Kwiaty bywają stylizowane, a drobne szczegóły mogą być trudne do zobaczenia. Pełny, okrągły kwiat to wskazówka, ale nie pewny dowód.

Czy irysy pojawiają się tylko w ogrodach?

Nie. Motywy przypominające irysy można znaleźć również w dekoracjach. Ich kształt zależy od kompozycji i sposobu pracy malarza.

Dlaczego kwiaty różnią się od prawdziwych?

Miniatura łączy obserwację przyrody z dekoracją. Artysta mógł uprościć roślinę lub zmienić jej proporcje, by pasowała do obrazu.

Więcej na ten temat: jak bukiety zmieniają wnętrze